

Περιεχόμενα

Πρόλογος Β' έκδοσης 13

Πρόλογος Α' έκδοσης 14

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΘΑΛΑΣΣΙΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ 15

Κεφάλαιο 1

Από τη θαλάσσια περιήγηση στο θαλάσσιο τουρισμό 17

Κεφάλαιο 2

Το φυσικό περιβάλλον του θαλάσσιου τουρισμού 21

2.1. Το θαλάσσιο περιβάλλον ως φυσικός πόρος 21

2.2. Η θάλασσα ως δημόσιο αγαθό 25

2.3. Η συγκρουσιογενής διάσταση της οικονομικής αξιοποίησης του θαλάσσιου περιβάλλοντος 30

2.3.1. Θαλάσσιος χώρος 31

2.3.1.1. Αλιευτική δραστηριότητα 31

2.3.1.2. Θαλάσσιος τουρισμός 32

2.3.1.3. Ναυτιλιακή δραστηριότητα 33

2.3.2. Χερσαίος χώρος 33

2.3.2.1. Οικιστική – τουριστική δραστηριότητα 33

2.3.2.2. Αγροτική δραστηριότητα 35

2.3.2.3. Βιομηχανική δραστηριότητα 36

2.3.2.4. Λιμενική δραστηριότητα 37

2.3.3. Συμπεράσματα 37

Κεφάλαιο 3

Το κοινωνικό περιβάλλον του θαλάσσιου τουρισμού 39

3.1. Η οικονομική διάσταση 39

3.2. Η κοινωνιολογική διάσταση 41

**ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ 45**

Κεφάλαιο 1

Παράκτιος τουρισμός	49
1.1. Τουρισμός παραλίας	50
1.1.1. Το περπάτημα στην παραλία, η ηλιοθεραπεία και τα παιχνίδια παραλίας	50
1.1.2. Το ψάρεμα από την ακτή	52
1.1.3. Η παρατήρηση από την ξηρά θαλάσσιων θηλαστικών	54
1.1.4. Η παρακολούθηση του φαινομένου της παλίρροιας	54
1.1.5. Η απόλαυση του θαλάσσιου περιβάλλοντος	58
1.2. Τουρισμός όρμου	59
1.2.1. Κολύμβηση	59
1.2.2. Surfing	61
1.2.3. Windsurfing	62
1.2.4. Θαλάσσιο σκι (water skiing)	63
1.2.5. Θαλάσσιο αλεξίπτωτο (parasailing)	64
1.2.6. Μηχανοκίνητα μέσα θαλάσσιας αναψυχής	65
1.2.7. Κανό και καγιάκ	66

Κεφάλαιο 2

Υποβρύχιος τουρισμός	69
2.1. Η κατάδυση	71
2.2. Το υποβρύχιο σκάφος	76
2.3. Το υποβρύχιο κατάλυμα	76

Κεφάλαιο 3

Θαλάσσιος τουρισμός φύσης	79
3.1. Η παρατήρηση των θαλάσσιων θηλαστικών	81
3.2. Προστατευόμενες περιοχές	83
3.2.1. Εθνικά Θαλάσσια Πάρκα	87
3.3. Ενυδρεία	89

Κεφάλαιο 4

Θαλάσσιος αλιευτικός τουρισμός	93
4.1. Αλιευτικός τουρισμός	93
4.1.1. Παράκτιος αλιευτικός τουρισμός	94
4.1.2. Θαλάσσιος αλιευτικός τουρισμός	96
4.1.3. Λοιπές δραστηριότητες του αλιευτικού τουρισμού	98
4.2. Αλιευτικός τουρισμός και Ευρωπαϊκή Ένωση	98
4.3. Ο αλιευτικός τουρισμός στην Ελλάδα	103

Κεφάλαιο 5

Θαλάσσιος πολιτισμικός τουρισμός	105
5.1. Ναυτική κληρονομιά	106
5.1.1. Ναυτικά Μουσεία	107
5.1.2. Πλοία-Μουσεία	108
5.1.3. Λιμάνια-Μουσεία	116
5.1.4. Μουσεία ναυπηγικής τέχνης	117
5.1.5. Φάροι	118
5.1.6. Αναπαράσταση ναυτικών γεγονότων	120
5.1.7. Θαλάσσιες πολιτιστικές διαδρομές	121
5.2. Η αξιοποίηση της ναυτιλιακής πολιτισμικής κληρονομιάς	122

Κεφάλαιο 6

Θαλάσσιος αθλητικός τουρισμός	125
6.1. Η Regata Storica της Βενετίας	126
6.2. Tall Ships Race	128
6.3. Hong Kong Dragon Boat Races	130
6.4. America's Cup	133
6.5. Η ρεγκάτα Αιγαίου	134
6.6. Σχολιασμός	135

Κεφάλαιο 7

Γιώτινγκ	137
7.1. Διακρίσεις του γιώτινγκ	139
7.2. Παροχή υπηρεσιών	142

Κεφάλαιο 8

Η κρουαζιέρα	143
8.1. Ιστορική εξέλιξη της κρουαζιέρας	144
8.2. Κοινωνιολογικά χαρακτηριστικά της κρουαζιέρας	153
8.3. Το προϊόν της κρουαζιέρας	156
8.4. Διακρίσεις της κρουαζιέρας	158
8.4.1. Ανάλογα με το χώρο πλεύσης	158
8.4.2. Ανάλογα με τη χρονική διάρκεια	159
8.4.3. Ανάλογα με το κόστος	161
8.4.4. Ανάλογα με το ειδικό χαρακτηριστικό της κρουαζιέρας	162
8.5. Οι εταιρείες της κρουαζιέρας	165
8.6. Η Γεωγραφία της κρουαζιέρας	168
8.6.1. Καραϊβική και Μπαχάμες	168
8.6.2. Ευρώπη και Μεσόγειος	171
8.6.3. Αυστραλία και Νέα Ζηλανδία	172
8.6.4. Ακτές Ειρηνικού και Μεξικό	172
8.6.5. Αλάσκα	173

8.6.6. Καναδάς και ανατολικές ακτές των Η.Π.Α.	173
8.6.7. Νότια Αμερική	173

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΘΑΛΑΣΣΙΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ 175

Κεφάλαιο 1

Οι επιδράσεις του θαλάσσιου τουρισμού	177
1.1. Θεωρίες ανάπτυξης του θαλάσσιου τουρισμού	178
1.2. Επιδράσεις θαλάσσιου τουρισμού	181
1.2.1. Περιβαλλοντική διάσταση	181
1.2.2. Κοινωνικοπολιτισμική διάσταση	188
1.2.3. Οικονομική διάσταση	190
1.3. Θαλάσσιος υπερτουρισμός	193
1.4. Συμπεράσματα	201

Κεφάλαιο 2

Η θαλάσσια ρύπανση–διεθνής θαλάσσια περιβαλλοντική πολιτική	203
2.1. Η θαλάσσια ρύπανση	203
2.1.1. Ρύπανση από τη ναυτιλιακή υραυτηριότητα	204
2.1.2. Ρύπανση από τις απορρίψεις	206
2.1.3. Ρύπανση από τις χερσαίες πηγές	206
2.1.4. Ρύπανση από την εξόρυξη και εκμετάλλευση του βυθού	208
2.2. Η βιώσιμη ανάπτυξη	209
2.3. Η διεθνής θαλάσσια περιβαλλοντική πολιτική	210
2.3.1. Οργανισμός Ηγεμονιών Εθνών	210
2.3.2. Ευρωπαϊκή Ένωση	212

Κεφάλαιο 3

Θαλάσσιος τουρισμός και κίνδυνοι φυσικής προέλευσης	213
3.1. Οι κίνδυνοι φυσικής προέλευσης	213
3.1.1. Άνοδος της θαλάσσιας στάθμης	214
3.1.2. El Nino και La Nina	215
3.1.3. Θαλάσσια κύματα	216
3.1.4. Τσουνάμι	217
3.1.5. Θαλάσσια ρεύματα	221
3.1.6. Παλίρροιες	222
3.1.7. Τυφώνες, κυκλώνες	223
3.1.8. Παγόβουνα	228
3.1.9. Επιθέσεις καρχαριών	228
3.1.10. Κίνδυνοι από τσούχτρες και μέδουσες	231
3.1.11. Κίνδυνοι από τη θαλάσσια χλωρίδα	233

3.2. Διαχείριση των κρίσεων από φυσικούς κινδύνους	235
--	-----

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ 237

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Η διαχείριση του θαλάσσιου τουρισμού	239
1.1. Η διαχείριση	239
1.2. Τεχνικές διαχείρισης	242
1.2.1. Οι κανονιστικές τεχνικές διαχείρισης	243
1.2.2. Οι φυσικές τεχνικές διαχείρισης	244
1.2.3. Οι οικονομικές τεχνικές διαχείρισης	244
1.2.4. Οι εκπαιδευτικές τεχνικές	245

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Το θεσμικό πλαίσιο του θαλάσσιου τουρισμού	247
2.1. Ιστορική εξέλιξη	247
2.2. Νομοθετική έννοια	248
2.2.1. Θαλάσσιος τουρισμός	248
2.2.1.1. Τουρισμός κρουαζιέρας	249
2.2.1.2. Τουρισμός γιώτινγκ	250
2.2.1.3. Θαλάσσιες και παρακτικές δραστηριότητες αναψυχής	250
2.2.1.4. Καταδυτικός τουρισμός	251
2.2.2. Αλιευτικός τουρισμός	253

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Ο δημόσιος τομέας του θαλάσσιου τουρισμού	255
3.1. Κεντρική Διοίκηση	255
3.1.1. Υπουργείο Τουρισμού	255
3.1.2. Συναρμόδια Υπουργεία	256
3.1.2.1. Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής	257
3.1.2.2. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας	263
3.1.2.3. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	266
3.1.2.4. Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης	267
3.1.2.5. Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων	267
3.2. Η Περιφερειακή Διοίκηση	267
3.2.1. Περιφέρειες	268
3.2.2. Δήμοι	269

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Η προοπτική του θαλάσσιου τουρισμού στην Ελλάδα	271
--	------------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Ενωσιακή πολιτική Θαλάσσιου τουρισμού	275
5.1. Θαλάσσιος Χωροταξικός Σχεδιασμός	276
5.2. Ευρωπαϊκό Δίκτυο Natura 2000	277
5.3. Οδηγία Πλαισιο για την Θαλάσσια Στρατηγική	278
5.4. Γαλάζια ανάπτυξη	281
5.5. Χρηματοδότηση δράσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης	282

Βιβλιογραφία 287